

Periodical
Library of Congress
ELJII Prosim, pogledajte na
poleg naslova za dan, ko
očnina poteče. V teh časih
povišanja cen, potrebu-
je sodelovanje. Skušajte
vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1946 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 245. — Štev. 245.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 15, 1942. — TOREK, 15. DECEMBRA, 1942

VOLUME L. — LETNIK L.

NA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2C 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvenredni sobot, nedelj in praznikov)
CITAJTE, KAR VAS ZANIMA

ROMMEL POGNAN IZ EL AGHEILE

ANGLEŠKA OSMO ARMADA POD GENERALOM MONTGOMERYJEM JE VČERAJ PREGNALA RAZBITO NEMŠKO ARMADO FELDMARŠALA ROMMELA IZ UTRJENIH POSTOJANK PRI EL AGHEILI MED SIRTE ZALIVOM IN SLANIM MOČVIRJEM IN ROMMEL BEŽI DALJE TER SE NAJBRŽE NE BO MOGEL VSTAVITI, KOŖ PRI MISURATI, 290M DALJE PROTI ZAPADU

Novo ofenzivo so pričeli ameriški aeroplani in Rommel je opustil El Agheilo brez boja.

Glavni stan ameriške devete zračne armade naznanja, da je nad 100 bombnikov prizadelo Rommelovi armadi največje iz- gube, ko so neprestano bom- bardirali bežečo vojsko. Samo enkrat so sovražni aeroplani pokazali nekoliko odpora. Iz- streljena sta bila dva Messer- schmidta, več drugih aeropla- nov pa je bilo poškodovanih, medtem ko so Amerikanci iz- gubili samo en aeroplan.

Vojaški strokovnjaki pravi- jo, da se Rommel ne more vsta- viti prej kot pri Misurati, in še to je dvomljivo, ker mesto ni primerno za obrambo.

Angleške osme armade pri- prodiranju proti zapadu ne o- vira tako bežeča Rommela ar- mada, kot pa mine, katere je Rommel posejal pred svojim umikom.

Pri napadu na El Agheilo je angleška artilerija strahovito obdelovala nemško erto in kmalu zatem je prišlo uradno poročilo:

"Osmo armada je pregnala Rommela iz njegovih močnih postojank pri Mersi Bregi, vzhodno od El Agheile in za majhne svoje izgube."

Tudi iz Berlina prihaja od- krito priznanje, da se je Rom- mel umaknil zapadno od El Agheile v namenu, da utrdi o- siško erto in zavleče končno odločitev cele afriške fronte.

Angleško uradno poročilo pravi, da za El Agheilo ni bilo noben večje bitke, kakoršno je vsakdo pričakoval, temveč se je Rommel mahoma napotil proti Tripolisu.

Neko neuradno poročilo pravi, da je Rommelova armada (Afrika Korps) že prekoračila mejo Cirenejske v tripolitansko Libijo, 10 milj zapadno od El Agheile.

Da se je feldmaršal Rommel tako naglo in brez boja uma- knil iz El Agheile, so najbrže naslednji vzroki:

1. Angleška osma armada je Rommelu preprečila, da ni mo- gel okoli El Agheile zbrati do- volj močne armade.

2. Rommel se je umaknil, ker se je prepričal, da je zavezni- ška armada tako močna, da za njo nima dovolj vojakov in o- rožja, da bi se mogel braniti.

3. Zaradi nevarnega položaja v Tuniziji Rommel ni mogel pričakovati, da bi dobil kako ojačenje.

4. Vse Rommelovo obnaša- nje pri El Agheili je bil najbr- že navaden bluff. Navidezno je kazal, da je postavil močno utrjeno erto, da bi Angleži da- lje odlašali napad.

Ako se bo Rommel vstavil pri Misurati, ki se nahaja 120 milj vzhodno od Tripolisa, te- daj bo hotel samo kolikor mo- goče dolgo zavleči, da se neke- v Libiji ne srečate zavezniška armada, ki prodira iz Tunizije proti Libiji, z angleško osmo armado, ki prihaja od vzhoda.

Ako pa se Rommel ne bo vstavil, tedaj bo prodiral v Tu- nizijo, da se združi z osiško armado pod generalom Nehrin- gom v zadnjem poskusu, da u- brani Bizerto in Tuniz.

RAZNE VESTI O OD- PORU V JUGOSLAVI- JI IN NA BALKANU

Iz Zeuricha poročajo, da je ponekod na Hrvaškem položaj prehrane tako obupen, da Pa- velić s svojimi policaji ovira prenos vesti iz posameznih krajev v druge. Tako poskuša vsaj deloma prikriti resnični položaj hrvaškemu narodu.

*

Radio Moskva poroča, da je železniški obrat na progah se- verno od Zagreba vsled sabo- taze popolnoma ustavljen.

*

Iz Londona poročajo o ve- steh s kontinenta, glasom ka- terih so jugoslovanski gueril- ci v Bosanskem Novem zasedli vse javne zgradbe in vso okoli- čjo popolnoma očistili čet osi- šča. Na progi Solun-Atene je prišlo do sabotaže, ki so progo za dalje časa prekinile. Ta že- leznica je izredno važna za Nemce, ki tam prevažajo svoje čete iz Soluna v Atene in po- tem naprej v Severno Afriko.

*

Iz Carigrada poročajo, da je nemški vrhovni poveljnik na Balkanu, general Loehr, vladi nemškega Rajha predložil, da nastavi v Grčiji posebnega ge- neralnega guvernerja. Ta pred- log podpira Loehr z razlogom, da bi bilo potrebno uvesti v te mozemlju civilno upravo, češ da sicer ne bo nikdar miru. — Nemčiji pa je Grčija zelo po- trebna, ker ima postati njena južna baza za vojaške operaci- je na obalah Sredozemskega morja.

*

Tudi iz Balkana prihajajo vesti o novih težkočah, poseb- no iz Bolgarske, kjer ima Bo- ris mnogo skrbi. Nacisti so z njim nezadovoljni in mu očita- jo, da ne zna napraviti zanes- ljivega mira med svojim ura- dništvo. A pozicija v parla- mentu se je celo drznila vložiti protest proti uvedbi nemških židovskih zakonov na Bolgar- skem.

*

Ozemlje, katero je na Balka- nu zasedla Italija, izredno za- nima Turčijo. Dodekanes je Turkom trin v peti, ki bi ga na vsak način hoteli odstraniti. Ti otoki bi prav za prav morali pripadati Grčiji, a zasedla jih je Italija. Tudi Albanija se mora po naziranju turške jav- nosti povrniti v skupino svo- bodnih balkanskih držav. Tur- čija stremi za tem, da se dobe- sedno izvede načelo — Balkan balkanskim narodom.

*

Nemški list "Das Schwarze Corps" se boji za nemško no- tranjo fronto zaradi 6 milijon- nov tujih delavcev, ki se naha- jajo na nemškem ozemlju, a ni- majo nikakih moralnih vezí, da bi bili lojalni napram nemš- kemu narodu.

Poroča J. L. C., N. Y.

Poročila z ruskega bojišča

Nemci se krčevito drže Stalingrada

Nemške oklopne čete srdito napadajo okoli Stalingrada in so v zadnjih 36 urah že dvakrat nekoliko napredovali. Rusi pa so z nenadnim napadom zase- dli več hribov pri Voronežu ter so tudi drugod izboljšali svoje postojanke.

Za majhno pridobitev jugo- zapadno od Stalingrada so Nemci drago plačali: ubitih je bilo 1000 častnikov in vojakov in razbitih je bilo 11 tankov.

Na osrednji in južni fronti so bili vroči boji in Nemci so izgubili 1600 mož in 29 tankov.

V nedeljo je bilo zopet uniče- nih 33 nemških transportnih aeroplanov, ki so obkoljeni ar- madi pred Stalingradom peljali municijo in živeč.

Nesreča z avto-husom

Milton, Mass. — Triindvaj- set oseb je bilo ranjenih, ko je zdrsnil na mostu čez reko Ne- ponsett avto-bus in padel pre- ko mostu naravnost v reko.

Določba plač za delavce v Detroitu

Washington, 14. dec. — War Labor Board je določil najviš- jo plačo za 50 tisoč delavcev (takoimenovanih "tool and die workers") da se s tem prepre- či industrijsko piratstvo, po- tom katerega se je delavce do- zdaj odvajalo ali izvajalo iz ene tovarne v drugo z obljubo

večjih plač. — Odslej bo naj- višja plača \$160 in \$175 na u- ro. Minimalna plača ni bila do- ločena.

Predsed. ROOSEVELT NAPISAL RESNIČNO ČRTICO O SVEČI, KI GORI NEPRESTANO

London. — V mnogih francoskih trgih in vaseh prebirajo Francozi ta hip črtico, katero je nalašč zanje napisal pred- sednik Zdr. držav, F. D. Roosevelt. Črtica se nanaša na prigo- do iz zadnje svetovne vojne, ko je bil predsednik po- možni mornariški tajnik in je z bretonskim vaškim župni- kom igral glavno vlogo v tej dogodbi.

Kako je črtica dosegla fran- coske ljudi je uradna skriv- nost. Lahko se domneva, da je bila spuščena iz zraka v pam- fletski formi in bila na ta na- čin dostopna tisočim. Urad za vojne informacije ni hotel obe- lodaniti metode, ki se jo je upo- rabilo pri razširjanju storije.

Predsednikova črtica, katero je napisal pred nedolgo, nosi naslov "Plamen", in predse- dnik piše v njej o sebi v tretji o- sebi, ter pove kako je pomožni mornariški tajnik v letu 1918, meseca avgusta, inspiciral zra- žne mornariške postojanke Zdr. držav v Brittany, ko je vodilni avto njegove komisije zadel postarnega duhovnika, ki je bil pri tem laško ranjen.

Ko je pomožni mornariški tajnik prišel na kraj nesreče in vprašal duhovnika, kaj naj sto- ri zanj, je ta dejal, da ne mara nobene odškodnine zase, pač pa bi rad, kakor je pod prit- skom končno priznal, dobil rad kak denar za popravilo oken svoje stare cerkvice.

Pomožni tajnik je vprašal duhovnika, koliko bi rabil v ta namen in je dobil odgovor, da bi vzelo okrog tisoč frankov

HITLERJEVA OPOZICIJA V ARMADI

London. — Kakor navaja po- ročilo ONA, je v Nemčiji več kot sto generalov in nekaj maršalov, ki tvorijo opozicijo, katere je odprto kritična na- pram Hitlerjevemu vodenju vojne.

Nejevolja med visokimi vo- jaškimi častniki se je poglobila sprica zadnje odstavitve gene- ralov in poveljnikov in priča- kuje se, da bo kmalu opaziti posledice.

Zadnje vesti iz Nemčije, pravi list "Diplomatic Correspondent", se glase, da odstavljeni Hitlerjevi generali nočejo na- zaj v službo, ker smatrajo, da je nastopila ura nevarnosti za Nemčijo in hočejo, da se od- strani in izkorenini vpliv naci- ske stranke iz armade. Reče- no je, da ti generali zahtevajo, da Hitler preneha s svojim vmešavanjem v armadne in vojne zadeve, ter da se ustavi delovanje Heinricha Himmler- ja.

Herman Goering je sedaj na potovanju po južnih nemških predelih, kjer je zaposlen z odstranjevanjem nezanesljivih osebnosti iz važnih mest.

večjih plač. — Odslej bo naj- višja plača \$160 in \$175 na u- ro. Minimalna plača ni bila do- ločena.

Predsed. ROOSEVELT NAPISAL RESNIČNO ČRTICO O SVEČI, KI GORI NEPRESTANO

London. — V mnogih francoskih trgih in vaseh prebirajo Francozi ta hip črtico, katero je nalašč zanje napisal pred- sednik Zdr. držav, F. D. Roosevelt. Črtica se nanaša na prigo- do iz zadnje svetovne vojne, ko je bil predsednik po- možni mornariški tajnik in je z bretonskim vaškim župni- kom igral glavno vlogo v tej dogodbi.

Kako je črtica dosegla fran- coske ljudi je uradna skriv- nost. Lahko se domneva, da je bila spuščena iz zraka v pam- fletski formi in bila na ta na- čin dostopna tisočim. Urad za vojne informacije ni hotel obe- lodaniti metode, ki se jo je upo- rabilo pri razširjanju storije.

Predsednikova črtica, katero je napisal pred nedolgo, nosi naslov "Plamen", in predse- dnik piše v njej o sebi v tretji o- sebi, ter pove kako je pomožni mornariški tajnik v letu 1918, meseca avgusta, inspiciral zra- žne mornariške postojanke Zdr. držav v Brittany, ko je vodilni avto njegove komisije zadel postarnega duhovnika, ki je bil pri tem laško ranjen.

Ko je pomožni mornariški tajnik prišel na kraj nesreče in vprašal duhovnika, kaj naj sto- ri zanj, je ta dejal, da ne mara nobene odškodnine zase, pač pa bi rad, kakor je pod prit- skom končno priznal, dobil rad kak denar za popravilo oken svoje stare cerkvice.

Pomožni tajnik je vprašal duhovnika, koliko bi rabil v ta namen in je dobil odgovor, da bi vzelo okrog tisoč frankov

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

KAKO PRI NAS "GOSPODARJO" NEMCI
Izvirne vesti iz podtalnih virov.

Poročilo iz Spodnje Štajerske

V soboto, dne 2. junija, 1942 je bilo na Spodnjem Štajer- skem proglašeno obsedno stan- je. To radi neprestanih spo- padov med guerileci in Nemci. Boji se vršijo predvsem v Gor- nji Savinjski dolini, zlasti v o- kolici Solčave in Mozirja. Nem- ci sami izjavljajo, da so imeli velike izgube. Za vsak napad se masčujejo s tem, da strelja- jo talce. Vsak teden po dva- krat, trikrat objavljajo imena ustrljenih. V zadnjem času so n. pr. v Celju naenkrat ustrel- ili 65 talcev. Med ustrljenimi sta bila tudi Lekše Franc in Klobučar iz Mozirja.

Iz Savinjske doline

Guerileci so v zadnjem času posebno aktivni v planinah o- krog Solčave in Mozirja. Zato

so Nemci nekatere trge in va- si v Savinjski dolini dobesedno izpraznili. Iz trga Vojnika so Nemci odpeljali vse moške in fante, prav tako iz Škofje va- si in Trnovelji. Iz Savinjske do- line so polovili in zvozili v Ce- lje okrog 6000 ljudi, med njimi tudi žene.

V Vojniku so ustrelili dva bivša orožnika in tri kmečke fante.

Dne 26. julija so v takozva- nem "Starem piskru" v Celju ustrelili 65 ljudi.

V Št. Juriju ob južni želez- nici in Rogaski Slatini (ste- klarna Straža), je bilo koncem julija ustrljenih okrog 120 ljudi.

Strah in groza je, kadar pride kdo iz zapora. Iz Lipovca, občina Škofja vas, sta prišla domov brat in sestra. Brat je blazen, setra pa je slepa.

LAKOTA NA GRŠKEM

Berne, Švica. — ONA poro- ča iz Švice, da je polovico pre- bivalstva mesta Aten na Gr- škem odvisnega za svojo pre- hrano od ljudskih kuhinj. Ker šteje glavno mesto Grčije čez milijon prebivalcev, je torej več kot pol milijona oseb v najhujšem pomanjkanju, kar tudi priznava nemška vest, ki je prišla iz Luxembourga v Bern.

Med onimi, ki morajo stati v dolgih krušnih linijah, da dobe skodelico slabe juhe, je 75 tisoč mestnih uradnikov in tudi častnikov, kakor tudi 15 tisoč mestnih delavcev, 70 ti- soč šolskih otrok in deset tisoč študentov. Te številke je pri- nesel nemško kontrolirani luk- semburški list "National Zeit- ung" v svoji izdaji od prve- ga decembra.

Ta pretresljiva vest o žalost- nem stanju v Grčiji je bila pub- licirana, kot nekakšno svarilo luksemburškemu ljudstvu, ki naj bi iz "srce trgajoče slike" razvidelo, kaj morajo nesrečni Grki trpeti, ker so se protivili novemu redu.

Poročilo omenja, da je štiri- sto deset tisoč od teh, ki so od- visni od javnih kuhinj brez vseh sredstev. Premnogi moški in ženske, ki so izsolani in i- majo za seboj razne izkušnje v trgovini in potovanju, itd., mo- rajo sedaj živeti od javne po- pore, četudi so nekaj bili nji- hovi domovini kulturna in dru- žabna zbirališča, dodaja poro- čilo.

Guerilsko delovanje na Poljskem

London. — V bližini Krako- va na Poljskem je bilo ubitih 200 nemških vojakov, ki so bi- li na poti na rusko fronto, ko se je iztiril vlak na katerem so se vozili.

Nesrečo so povzročili polj-

IZ HITLERJEVE KLAVNICE

London. — Britska vlada bo najbrž še ta teden izrekla svoje odločno stališče glede Hitler- janskega masakriranja židov v Evropi. To je bilo objavljeno takoj po obisku ruskega posla- nika Majskega in ameriškega poslanca Winanta pri angle- škem tajniku za zunanje zade- ve, Edenju.

Britski zunanji urad je pre- jel tozadevno evidenco, ki do- kazuje masno klanje židovskih moških, žen in otrok, ter masno deportacijo, katere se izvaja posebno na Poljskem, koder so deželo zasedli Nemci z name- nom, da jo inkorporirajo v nemški rajh.

Tozadevne dokaze je predlo- žil zunanjemu ministrstvu polj- ski zunanji minister Raczyn- ski.

Poročilo o tem navaja stra- hotne načine iztrebljevanja ži- dov, katero se vrši po Hitlerje- vem programu, ki določa da morajo biti židje iztrebljeni v vseh po Nemcih naseljenih in zasedenih krajih Poljske do konca tega leta.

Londonški "Times" je po- udaril, da je nemški radio na- znanil datume do katerih mo- rajo biti židje izženi iz tega ali onega določenega teritori- ja. Masno klanje se vrši na več na krajih, kjer priženejo žide skupaj, da jih deportirajo, a jih potem v množicah pobijajo, razen take, ki bi morda še lah- ko služili Nemčiji v prisilnih delavskih taboriščih v Nemčiji in drugod.

ski guerileci, ki so pokvarili ti- re in potem pa so iz zasede streljali na čete, ko je vladala splošna zmeda med vojaštvom, ki se je skušalo rešiti iz razbi- tih in prevrnjenih vagonov.

Podprite naše fante na bojnih frontah

Naši fante na fronti se z nadčloveškimi mo- mi trudijo, da skončajo vojno čimprej ... ljudje na domači fronti pa tudi ne bodo zaostali.

V industriji, na farmah in v domovih si bodo ljudje prizadevali, da proizvajajo kar največ.

Tekom decembra si mora vlada izposoditi 9 milijard dolarjev za vojno. S tem denarjem bodo kupili aeroplane, topove, ladje, municijo in drugo potrebščino, da bodo podprti naši fante. In k temu nas pozivlja vlada.

Zato dajte z večjo pridnostjo pri vašem delu in s tem, da ako je le mogoče, prispevate malo več kot pa 10% svoje plače, da kupite ta mesec vojne bonde.

Vi tudi lahko pomagate prinesiti zmago bližje s tem, da še danes investirate do vaše zmognosti.

POMNITE, to je Vaša dežela ... Vaša zadeva ... Vaša zmaga.

NE ODLAŠAJTE ... INVESTIRAJTE PO VAŠI MOŽNOSTI ŠE DANES!

Potrebne informacije lahko dobite pri Vaši lokal- ni banki ali poštne uradu ali naravnost po pošti od Treasury Department, Washington, D. C.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakar, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$6. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot., nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

ITALIJA V KREMLJIH NEMOLJE

Iz kontinentalne Evrope vedno prihaja v London več ljudj, ki prinašajo poročila o dejanskem stanju v raznih državah. Tako je prišel tudi nek mož iz neke nevtralne države, ki pa je dalje časa živel v Italiji ter je popisal položaj v Italiji. In iz njegovih pripovedovanj izvemmo naslednje:

Italijanska vojna mornarica je že tako zbita, da se ne more več obrati v skupino, ki bi bila sposobna za kako bitko.

V Rimu in v njegovi okolici je nastanjenih 30.000 nemških vojakov.

V mnogih mestih je že prišlo do resnih demonstracij, ker ljudje ne dobe dovolj živeža. Da bi se pa italijanski narod dvignil v očitni revoluciji, pa ni misliti, ker so povsod nemški vojak.

Italijanska vojna mornarica je v zadnjih 30 mesecev izgubila posebno mnogo rušilev, ki so z drugimi bojnimi ladjami spremljali konvoje na Grško in v Tripolis. Okolnice in težke križarke ne morejo več spremljati konvojov, ker nimajo za kritje dovolj rušilev.

Vedel tega se nahaja Mussolini v veliki zadregi in edina pomoč bi mu bile francoske bojne ladje, kolikor so jih Nemci dobili v Toulonu. Ker Mussoliniju ne kaže poslati oklopnice in križark čez Sredozemsko morje, kjer preže na nje angleške bojne ladje, zato jih rajši drži v varnih pristaniščih, kjer pa tudi niso posebno varne, kajti angleški bombniki so že obiskali Genovo, ameriški pa Napoli.

Za to žalostno stanje laške vojne mornarice pa je v veliki meri odgovoren tudi Hitler, ki je slabo presodil položaj v Sredozemlju. Pred enim letom je bil prepričan, da bo feldmaršal Rommel zavzel Suez in da bo angleška vojna mornarica pregnana iz Sredozemskega morja. Zato ni vstregel Mussolinijevi zahtevi, da mu pošlje železo za oklopne plošče za gradnjo lahkih križark in rušilev. Znano je, da se že eno leto nahajata v ladjedelnicah v Trstu dve taki ladji, ki čakate, da jih dogotovijo. Sedaj pa se je Hitler vendarle premislil ter se odločil, da pošlje v Italijo dovolj železa, da bo zgrajenih več bojnih ladij.

Kot rečeno, se nahaja v Rimu in okolici okoli 30.000 nemških vojakov in skozi mesto se vozi neprestana vrsta nemške vojske proti jugu.

Protizračne baterije, ki so nemškega izdelka, oskrbujejo večinoma nemški vojaki, ki pa nosijo, kar je zelo čudno, mornariške uniforme.

Na povelje nemškega vrhovnega poveljstva pa se nemški častniki in vojaki drže kar največ samj zase, najbrže, ker se boje, da bi se spopadli z italijanskimi vojaki ali pa prebivalstvom. Do takih spopadov je prišlo že prebogosto, da bi bilo še mogoče govoriti o prijateljskem razmerju med Nemci in Italijani. Slovite Frascati restavracije, ki so jo Nemci splošno obiskovali, se je sedaj izogibljalo, ker je prišlo do pogostih spopadov, ker so se Italijani hudovali, ko so Nemci jedli njihov živež.

Re raznih mestih je že prišlo do velikih demonstracij zaradi pomanjkanja hrane, toda oblasti so skušale narod prepričati, da vse to nima nikake politične važnosti.

Demonstracije se dogajajo stalno, toda sedaj se italijanski narod še ne more dvigniti proti Mussoliniju in ga armoglaviti. Bombardiranje italijanskih mest sicer zelo boga prebivalstvo, toda ni nikakih znakov za vstajo proti Mussoliniju. Iz krajev, ki so v nevarnosti, da jih bombardirajo angleški ali ameriški aeroplani, so bili prebivalci izseljeni. Med njimi se sicer sliši godrnjanje, toda upora proti vladi ali Mussoliniju ni opaziti.

Do katerega preobrata sedaj še ne bo prišlo, razum od politično-vojaških krogov, kajti laški narod ni niti psihološko, niti politično pripravljen za odkrito vstajo.

Grki bodo imeli svoj bataljon

Vojni departament v Washingtonu je včeraj naznanil, da je vojni tajnik Henry Stimson dovolil, da se organizira grški bataljon v ameriški armadi. To bo infanterijski bataljon in ga bodo pričeli takoj zbirati.

V bataljon bodo sprejeti prestopovalci grške narodnosti in tudi taki, ki že imajo prvi papir s posebnim namenem, da stopijo v grški bataljon. Pa tudi ameriški državljani grške narodnosti, ki že služijo v ameriški armadi, bodo mogli, ako žele, biti premeščeni v grški bataljon.

Vojni departament pri tem pravi, da bodo splošna bataljona poveljevali častniki, ki so ameriški državljani in bodo vzeti iz raznih vojaških skupin.

Kakorhitro pa bo mogoče, bodo ameriške častnike nadomestili grški častniki, ki bodo izveščani v vojaški akademiji in bodo z dobrim uspehom dovršili vojaško šolo.

Vsi vojaki grškega bataljona bodo v ameriških uniformah, toda s posebnimi znaki na ramah.

To bo že tretji bataljon v ameriški armadi, ki ga je dovolil vojni urad. Poleti je vojni urad naznanil, da je bil organiziran norveški bataljon, pred nekaj tedni pa je Stimson dovolil avstrijski bataljon. Vsak bataljon bo imel poljubno število vojakov; navadno pa bataljon ne šteje več kot 1000 vojakov.

POLOŽAJ V SLOVENIJI

(Posneto iz "Bazovice" glasila Jugoslovanskega odbora iz Italije, od 1. avgusta 1942.)

Zdaj je preteklo 15 mesecev, odkar naš narod vzdihuje pod krvavim jarmom svojih večnih sovražnikov. Kakor že prej v zgodovini, strame sovragi našega naroda tudi zdaj za tem, da bi nas iztrebili in v tem cilju uporabljajo vsa sredstva, ki so jim na razpolago. Nikdar ni bilo v tako kratkem času prelite toliko nedolžne krvi.

Od Triglava do Vardarja se vlečejo neskončne vrste grobov. Cerkev so postale krvinski odri, hiše pa so grmade. Po naših zelenih vrtovih imamo zdaj grobove namesto gredic s cvetjem. Namesto sadja nam obešajo na drevesa naše nedolžne brate in sestre, a Drava, Sava, Drina in Donava tako rdeče od bratske krvi. Odkar se je raztopil led na teh rekah, je kopanje prepovedano in njihovih voda se ne sme uporabljati, ker so zastrupljene od tisočev razkrajajočih se teles.

Zvest svojemu staremu političnemu načelu, si naš sovražnik tudi to-pot prizadeva, da bi med Sibi, Hrvati in Slovenci zanetil nepremostljiv razpor in za to uporablja plačane izdajalce.

Priznavašoj Hrvatom se je, neizrekljivo jezo in divjaštvom začel na Srbe in Slovence. Njegov namen je seveda, da pokonča najprej najodpornišče dele našega naroda in da se šele takrat obrne tudi proti Hrvatom, kar jih bo ostalo po odzoru velikih množic na rusko fronto in na prislino delo v Nemčiji.

Večkrat smo že pisali o strahovitem tpujenju srbskega naroda, dočim je bil dozdaj položaj naših bratov v Sloveniji našim javnosti manj dobro znan. Pred kratkim smo prejeli iz Slovenije podatke, ki bodo izkazali gnus in ogorčenje v vsem civiliziranem svetu. Sovražnik si prizadeva, da bi v čim krajšem času zlomil telečni in duševni odpor slovenskega naroda in za vse veke uničil to mrtvo stlačo Jugoslavije. Kar mu v teku stoletnega gospodstva nad Slovenijo ni uspelo s pomočjo propagande in soletkarjenja, namerava sovražnik zdaj izvesti z ognjem in mečem.

Slovenijo upravljata dva roparja: italijanski komisar Gra-

zioli in nemški namestnik Ueberreiter. Oba sta dobila od svojih vlad popolno svobodo za izvršitev naloge, ki jima je poverjena. Naloga pa je, da se Slovenija poitalijanči, oziroma ponemči v krajih, ki so pod nemško upravo. Na stotisoče Slovencev je bilo pregnanih na Hrvaško a Paveličeve tolpe so jih od tam poslale v Srbijo kjer so bili sprejeti kakor bratja. Stotisoče drugih je bilo poslanih nekam v Nemčijo, toda kaj se je tam z njimi zgodilo, ni znano.

Samo eni Slovenci, ki so člani Heimathbunda — v severni Sloveniji, so dobili dovoljenje, da z močno okrnjenimi meščanskimi pravicami ostanejo na svoji zemlji.

V Heimathbund sprejemajo le one Slovence, ki plačajo nemški policiji mastno podkupnino in se vrhu tega še odročajo svojemu materinskemu jeziku. Vse narodno zavredno uredništvo, duhovništvo, profesorje, učitelje in znamenitejšje meščane so pregnali ali pa vrgli v koncentracijska taborišča, ako jih niso ustrelili.

Cerkev so dolgo časa ostale zaprte in bile šele pozneje znatno odprte pod pogojem, da se bo služba božja vršila v nemščini. Zato so tudi pripeljali nemške duhovne.

Narod se je proti temu seveda uprl, naker so ga Nemci začeli krvavo zatirati. V vasi Št. Pavel je prišlo v cerkvi do pretepa, ko se je narod uprl proti nastopu nemškega duhovna. Ta je po telefonu poklical policijo, ki je z biči naglala žene v cerkev, moške pa polovila v kolikor niso pobegnili v gozdove.

Kanonik dr. Žagar, 60 letni starec ni hotel zapustiti župnišča v vasi Nova Cerkev pri Celovcu in je prepovedal nemškemu duhovnu vstop v cerkev. Za kazeno se ga zgrabili, strahovito pretepli in mučili. Nemški policiji so mu zvezali nože in ga potem vlekli po dvorišču, dokler ga ni zadela kapa. A še jim ni bilo dovolj — pretepli so ga naprej do smrti.

Večbo število urovnjenih slovenskih javnih delavcev so ubili. Za veliko noč leta 1942 so ustrelili v Mariboru znanega

JESENI KOPRIVNIK in njegov
odstrel na Golobah
Terezinka Polka
Na planinah — valček Str. M 578
in DEQUENS UNIVERSITET
TAMBURICA — Str. M 571
Za to cenik in cene plošč se
obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.
662 West 42nd Street, New York

podjetnika Pogačnika, obtoženega, da je bil v zvezi s četniki, katere v Sloveniji nazivajo hostarje. Pred smrtjo je 60 letnik Pogačnik odklonil, da bi mu zavezali oči in se držal izredno junaško. Predno so vojaki ustrelili, je še zavpil: "Živela Jugoslavija!" Padel je s cigareto v roki. Bil je to res obdobjanja vreden in junaški starec.

V Misljinu so ustrelili 9 domoljubov, med njimi tudi znanega podjetnika Časa.

V Samcu so ustrelili sina podjetnika Kraševca.

V Celju so ustrelili dva narodnjaka Vehoverta in Goloba, oba umetnika in akademika slikarja, in trgovca Prislana. Na strahoten način je bil v Celju ubit znameniti demotjeb Turšek, ki je kljub svojim 65 letom takoj po razglasu vojne odšel v Hercegovino, da bi se tam boril kot četnik. Domov je prišel po in bil takoj po povratku aretiran. Njegovo ženo in dve hčerki so vrgli v ječo, hišo pa so jim zažgali. Turška so tako strahovito pretepli, da so mu polomili rebra ter obe roki in nogi. Po brezuspešnem izpraševanju — junaški starec ni dal niti glasu od sebe — so ga krvniki javno na ulici ubili, da s tem prestrašijo ostalo prebivalstvo.

V Mariboru ustrelje skoro vsak teden po 10 do 15 talcev, povodini mladih ljudi. Od velike noči do danes so ustrelili preko 700 ljudi. Obtožnica je vedno ista: stiki s hostarji. To zato, ker so hostarji največja škrob in strah nemških krvnikov. Edino oni se morejo še pred obnovitvijo Jugoslavije vsaj deloma maščevati za zločina proti slovenskemu narodu. Najhujšji hlapeci Gestapa in najhujši krvniki našega naroda so oni Nemci, ki so kot manjšina uživali v Jugoslaviji v mnogih oziirih več pravice od nas samih. Na njihov predlog so nemška poveljstva v vsej Sloveniji dala pograbitvi dekleta in mlade žene iz boljših hiš in seveda tudi lepe delavke in knetice, ter ji žigosali kakor v najtemnejšem srednjem veku. Na hrbtu nosijo usodni žni "MM" kar pomeni "Militär-mädchen" — dekleta za vojake. Dve jih zaprte v posebnih hišah, kamor prihajajo nemški oficirji in vojaki, da se zabavajo. Veliko število teh nesrečnih je naredilo samomor.

(JIC.)

Univerza združenih narodov se anuje

London. — ONA poroča, da je bila obelodanjena vest, da sodelujejo trije predstavniki Zdr. držav pri diskusijah za vzpostavljene univerze združenih narodov.

Kraljevsko društvo, ki je vodila skolašna skupina, je povabila razne predstavnike, naj se udeležijo seje, ki se bo vršila 16. decembra letos in na kateri se bodo razvile nadaljne razprave glede ustanovitve univerze.

Univerza združenih narodov se zdi mogoča zato, ker se nahaja v Londonu celo vrsta zamejnih vlad, katerih predstavniki in drugi, ki bi se interesoali za stvar, bi lahko študirali razne probleme, ki so splošnega, mednarodnega pomena in katere bo treba rešiti po vojni tako, da bodo narodi imeli boljše soseske odnose med seboj.

Vsak dolar, ki ga prihranite in investirate v vojnih bonidih pomaga dopolniti kvoto določeno za vašo državo.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Dve slovenski priredbi

Kakor je že seveda znano, bodo imeli naši šolarji slovenske šole v Brooklynu svojo priredbo dne 20. decembra. Za to prireditev naših mladih smo, kajpada, povabili Miklavža, ki je že naročil kar potrebno za vse malčke in starejše otroke, ki bodo posetili to priredbo. Kar privedite jih s seboj v Slovenski dom na 20. decembra.

Podan bo tudi program, ki bo vključeval petje, deklamacije, umetni ples, itd. Vse bodo seveda izvajali sami učenci in učenke naše šole. Te je pa seveda treba priiti pogledati in ker ne bomo računali nobene vstopnine, naj se priporočimo za velik obisk in prostovoljno vstopnino, katero naj si vsak določi sami, ter nam s tem omogoči nadaljni obstoj šole.

Dozdaj smo dobili, kot je bilo razvidno iz večkratnih izkazov, vedno kak dar za šolo. Zadnji darovi so prišli od Marije Slemic, ki je darovala \$2., ter od Mrs. Baldasar, ki je podarila \$5.—; Mrs. J. Sitar je tudi darovala \$2.

Enkrat pozneje v tednu bo priobčen poseben dopis o naši priredbi, za sedaj naj opozorim stariše na to, da smo v soboto sklenili, da bodejo otroci dobili prihodnjo soboto "lunch" v šoli, ker bomo pač morali večkrat ponoviti igre in drugo, kar bo na programu drugi dan, v nedeljo. Otroci naj skušajo priti v šolo ob poldesetih dopoldne, da bomo lahko prej kopčali z vajami. Bodemo skušali biti vsi na mestu pravočasno, ker bo to pač poseben dan zadnjih vaj.

Preteklo soboto je bila naša šola slikana po fotografiji od revije "Common Ground". Udeležba je bila lepa, a vendar bi bilo lahko še večje število učencev in učenek prisotnih. Kakor izgleda bodo morali sedaj naši mladi gledati na to, da bodejo držali svoji šoli dobro ime, sicer ne bi bilo prav nič lepo, ako bi imeli v javnosti (ameriški) sliko, šolo pa bi zanemarili. Le naprej z delom za šolo!!

Priredba Združenih slovenskih društev

Letos se še ni menda skoro nič pisalo o naši skupni priredbi, ki jo bodo priredila Združena slovenska društva v New Yorku in prebitek katere bo šel v prid osvobodjenja naših zaslužjenih manjšin pod Italijo, Nemčijo in Madžarsko.

Priredba se bo vršila v Arlington Halli, ki je vsem Slovincem v New Yorku in okolici dobro znana, ter jo bodejo dne 17. januarja, 1943 gotovo napolnili do zadnjega kotička.

Mnogi Jugoslovani in posebno bratje Istrijani se obljubili, da pridejo na to našo priredbo. Imeli bomo bogat in

lep program, katerega se skrbno pripravljajo.

Tudi vstopnice so že tiskane in nekatera naša društva jih že imajo. Ako bi jih hotel kateri imeti, pa ne more priti na sejo, naj piše na moj naslov in mu jih bodem radevolje poslal. Naslov: A. P. Krasna, 200 West 67th Street, New York, N. Y. (Tajnica.)

Srečanja

Ob priliki Slovenskega narodnega kongresa v Clevelandu sem srečala nič ne vem koliko znancev in drugih rojakov in rojakinj, katere sem spoznala to pot prvič. To je bilo zelo zanimivo, posebno, ker so bili med novimi znanci povodini čitatelji in čitateljice "Glas Naroda", ki so se pohvalno izražali o listu, katerega so rekli, da zelo radi čitajo. Bilo jih je tudi nekaj, ki so me vprašali, če je list res prodan? Seveda sem stvar pojasnila, kot je in sem se čudila obenem, kako hitro se laž razširi — je zakaj se kaj pametnega noče tako brzo raznesti med svet, kaj pravite?

In da povem pri tem še kaj zabavnega, naj navedem, da so si nekateri, ki so zdaj prvič videli sourednico "Glas Naroda", prej ustvarili v mislih čisto druge sorte žensko, kot pa so jo potem aktualno videli. En rojak je dejal, da je mislil, da moram biti prav krepka in zajetna ženska, — zopet drugim se je zdela, da bi morala biti starejša, ker se tako dobro spominjam svetovne vojne — na to pa res nisem računala, da bodem morala kedaj zagovarjati svojo starost tako, da ne bodo ljudje mislili, da se delam starejšo, kot sem — zdaj bi morala pravzaprav začeti pomikati leta nazaj, ne naprej. Mnogi naši rojaki in rojakinje, ki so me poznali že pred desetimi leti ali prej, so tudi nekako čudno gledali, ker se jim je zdela, da bi morala biti večno vsaj malo pobeljena ali kaj, ker deset let je deset let, itd. No, ja, če bi mi ne bilo čisto nič po volji na našem kongresu, bi morala biti zadovoljna, da sem odnesla iz Clevelanda nekaj dobre volje, ki so jo ustvarili vsi oni, kateri so se potrudili, da so me prišli pozdravit in so mi želeli, naj se dolgo ostanem "mlada", ter vihtim tisto bridko pero, (prav zaprav navadno nabijam na tipke), da bodo imeli vedno kaj novega za čitati. — Lepa hvala vsem skupaj in skušala vam bodem ustreči, to se razume!

ŠIVALKE

dobro delo na male stroje za šivati posebne SATURN kite. Oglasijo se naj pri:

ALFONTO HAT
19 WEST 38th STREET
4th Floor
NEW YORK
12-41,44,15

ZA ZMAGO KUPUJTE VOJNE
BONDE IN ZNAMKE

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

CLANSTVO: 60,000

PREMOŽENJE: \$10,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

KSaver Meško:

Nekdaj je bilo ...

"O, Bog, kdaj je bilo to, da so šli fantje v gručan skozi noč, ali po belih cestah, ali čez roso polje in so v svoji mladi sivi peli in vriskali, da je do neba zvenelo!

Tedaj, se mi zdi, ko so bile noči lepe in jasne, kakor bi se razlival čez spavajoči svet najdobrotnejši smehljaj božji, in mirne ter pokojne, kakor bi zibali ves svet sam Bog v svojem očetovskem naročju.

"A kdaj je bilo to, kume?"

V davnih časih, brate. Tedaj, ko je hodil po svetu še sveti mir.

In kdaj je bilo tisto moj dobrtni Bog, da je drage volje pomagal bratratu v sili, so sed sosedu v stiski in pomani-karju? In ne samo bratratu, sosed sosedu, celo tujcu, potniku in romarju, ki je prišel bog ve od kod, in je sel bogve kam. Pa ga je mimoidočega utrje-nega in prasnega, povabil go-spedar v svoj dom in mu je re-kal s prijazno besedo, skoro da z ljubeznijo:

"Sedi. Kar imam, ti prine-sem."

In mu je prinesel hleba, rže-nega, ali napoln belega soršič-nega, velikega in dehtečega. Zraven hleba je položil sira in vrč vina ali sladkega sadjev-ca. In ga je vabil in pogumil:

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOREČA-MO NASLEDNJE MUZI-KALIJE.

SLOVENSKE PESMI	
Zbirka 9 narodnih pesmi izdala Glasbena Matica v Clevelandu.	Cena — \$1.50
Kostil Adamič—15 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor	
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor	30
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor	30
Franz Venturini—SEST MEDIANIH IN MOŠKIM ZBOROV	
Verdo Juvanc—12 MLADIH LET, moški zbor	30
Peter Jerab—OSEM ZBOROV (moški in mešani)	30
Moški zbori	
ONKAR DEV:	
Bredon; Oj, moj svet, je svet; Kani mi, fantje, drev v vas pol-damo	
ONKAR DEV:	
Bredon, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Sedi; Moj oče ima konjička dva; Dobiv sem pi-sence; Slovo; Je vplahla tuč	
EMIL ADAMIČ:	
Modra devojka (belokranjska); Vse noč pri potri; Jurjeva; Hodi Minka dom; Kaj druge-ga hočem; Zdravica	
VASILIJ MIRE in A. GROMING:	
Vetrio; Po gradini	
IZ STARE ZALOGE pa ima-mo še naslednje pesmi, kateri-smo znižali cene:	
Amerika slovenska tira, (Holmes)	30
Orkestralni himni, (Vodopivec)	30
Slovenski narod, 22 melodij in melodij zborov (Kari Adamič)	70
Trije mešani zbori, (Glasbena Ma-tica)	30
V gregorijani, kanta za solo, zbor in orkester, (Sattner)	30
Mitilski, pesmi za mladinske zborove (E. Adamič)	30
Dva pesmi, (Erdos) za moški zbor in solo	30
Naši himni, dragoljub	30
Gorski odmevi, (Lahner), II. zvezek, moški zbor	30
NA TAMBURISKEM JE	
FLETNO, podporni slo-venskih narodnih pesmi za tamburice, složil Mir-ko Bajuk	
Slovenske narodne pesmi za tam-buristični zbor (Bajuk)	30
Sam del na glasbene, (Bajuk), podpora	30
ZA OTTINE:	
Podnik za ciste — a smaki — (Kudajski)	
ZA NISVIN:	
Bari prikolje — Kordoba —	

"Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N.Y.

Italija---brlog moralnih propalic

V strašnem, nepopisnem trp-ljenju je danes izenačen ves slo-venški narod v zasluženi Ev-ropi. Prusijaski razbojnik so našli svojega vrednega učenea v strahopetnem laškem pleme-nu. Divjastva nebradane in do temeljev pokvarjene laške sol-dateske v vseh predelih nesre-čne Slovenije lahko primerjamo samo s prusijaskim vandaliz-mom v posameznih delih potep-tane Evrope. Vsak dan nam prihajajo nove vesti o strahov-ladi, ki je zajela slovensko zemljo. Množenstvo ubija-nje Slovencev, rušitvo njihove lepe domačije, požigajo cele va-si posiljujejo naša dekleta in žene, na tisoče in tisoče mirnih slo-venov odvajajo v koncentra-cijska taborišča, kjer jih muči-jo do smrti.

Slika sedanjih strahot, ki jih preživlja slovenski narod, nudi zlasti spomenica, ki so jo na-slovila slovenska dekleta ženi ameriškega predsednika Roose-velta. Ta spomenica je kljub nemretnostim zaprekam in velikim težavam dosegla svo-bodno tujino in tudi naslovljen-ka.

Kakor v vseh zasledenih pre-delih Evrope, tako se je tudi v Ljubljani dogajalo, da so se laški vojaki in častniki poskušali z vsemi sredstvi dobrički slo-venskim dekletom. Dogajalo se je, da so pri nekaterih, ki so verjele sladkim besedam laških pohotnežev, dosegli svoje na-mene s podlimi in nečastnimi obljubami, ki so toliko vredne, kakor vsaka druga obljuba te-ga lažnjivega in ničvrednega plamenca. Člani narodnih orga-nizacij v Ljubljani so tako de-kleta ki so kljub neštevilnim izkušnjam zašla v krdele laških moralnih propalic, primerno o-pomnili. Prvi opomin je bil, da so nedostojnim slovenskim de-kletom, ki tvorijo — k sreči — med slovenskimi dekleti malenkostne izjeme, ostrigili lise na balino. Če tudi ta opomin ni pomagal, so uporabljali tudi še druge izdatne sredstva, kar pa se je zgodilo samo v enem slučaju.

Na ta način so člani sloven-skih organizacij zaslužili čast slovenskih deklet in žena. Ali laška pokvarjenost je neomeje-na in njihova pohotnost nena-sitljiva. Ko so častniki in vo-jaki laške soldateske uvideli, da jim slovenski fantje temelji-to kvarijo računa, so pričeli oboroženi udirati v nočnih urah v stanovanja mirnih meščanov in z grožnjami prisilili sloven-ska dekleta, da gredo z njimi v vojaške nočne lokale, čeravno je vsako kretanje civilistov v nočnih urah najstrožje prepo-vedano. V nekaterih slučajih je pri takih nočnih lovih prišlo do uravnoteženega obračunavanja z laškimi banditi. ki je navadno končalo s figarskim begom na-padalocev. Seveda se je pri tem vsa zloba laške justice vrgla na tiste, ki so branili slovenska de-kleta. Laška civilne in voja-ske oblasti dajejo vso potačo laškim eiganskim pritepenecem. Kljub vsemu pa so po nekaj krepkih izkušnjah udiranja v stanovanja prenehala.

Laški mestni poveljnik v Ljubljani je nato zahteval od mestne občine, da mu preskri-bi 45 slovenskih deklet, očs, da njegovi vojaki ne morejo biti brez tega. Zahteval je dekleta v starosti od 18 do 22 let. Tudi to je bil eden izmed vzrokov, da je odstopil prejšnji ljubljans-ki župan.

Teh 45 slovenskih deklet je poslalo spomenico soprogi pred sednika Roosevelta, ki med dru-gim pravi tudi tole:

"Slovenska dekleta smo svo-ja bedna življenja takorekoč zaključila. Ali v imenu osta-lih slovenskih deklet in žena naodločnejše protestiramo pro-ti barbarškemu nasilju, ki ga laška soldateska izvaja nad slo-venskimi dekleti in ženami. Ve-dite, da sadistični laški pokvar-jenci množestveno posiljujejo slovenska dekleta in to na na-čine, ki jih ni mogoče izraziti v čisto in družbi. Z željo in hvalneti so v mnogih slučajih laški banditi deflorirali mlada slov. dekleta, rezali jim prsne bradavice in jih mučili na najokrutnejše načine."

Spomenica zaključuje z ugotov-itvijo, da je popolna moralna propast zajela ves laški narod. Pri tem slovenska dekleta na-glašajo, da ni prav nobene raz-like med židovskim fašizmom in ostalimi laškimi tolovaji.

Ta spomenica, ki je ena sama obtožila celotne laške rase, pol-na sta in sravnosti, so gofo-vo neustojljivo zapra sta vsem tistim laškim kičm in Ame-riki, ki jih vodi grof Sforza in ki poskušajo z izmi in zavaja-njem resnice, preplekati laška groza in pre-ameriško jav-nostjo. Tedajna so pač po-membni dokaz, kako pa vsa žalbva protifašistična kokoda-kanja.

O laškem pravosodju, ki se v Sloveniji naravnost neustojljivo izživlja, nudi najlepši dokaz obsodba profesorja ljubljanske-ga vseučilišča, dr. Borisa Fur-lana. Ta naš narodni delavec je zapustil Ljubljano okrog 20. marca 1941 in nekaj dni nato tudi Jugoslavijo. Še pred na-rodno revolucijo 27. marca 1941 je bil v Carigradu. Laško vo-jaske sodišče pa ga je obsodilo na smrt in to na podlagi čl. 4. dredbe z dne 3. okt. 1941. Ob-sodili so ga torej na podlagi od-redbe, ki je bila uveljavljena polnih 6 mesecev potem, ko ob-sojenec sploh ni bilo na območ-ju, kjer ta odredba velja. Še z laškimi banditi, ki je navadno končalo s figarskim begom na-

Razveselite za Božic svojega prijatelja!

Poslajte nam \$2. — in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo pošiljali tudi štiri me-sece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA",
216 West 18th St., New York

Poslajte za _____ meseca(cev) "Glas Naroda"

na naslov: _____

Moje ime je: _____

Moj naslov: _____

Tukaj priložim M. O. za \$ _____

Pričnite pošiljati due _____

Za 4 mesece \$2.—
Za pol leta \$3.—
Za celo leto \$6.—

ljani v nedoklenem času do-ravno tako kot vojaki na fron-ta. Nacizmu je malo mar za do-dilnih nalogah skupno z Gole-bom Romanom prevratni združ-ki Osobodilne fronte, katere namen je, da nasilno spremeni politično, socialno in gospodar-sko ureditev države." Če se ne mudimo, je bil dr. Boris Fur-lan že julija ali avgusta 1941 v Ameriki. Kako je mogel po-temtakem voditi do "decembra 1941" Osobodilno fronto v Ljubljani, to uganejo samo laški možgani.

(Prav nobenega razloga nima-mo dvomiti, da so tudi ostale množestvene smrtno obsodbe laškega pravosodja po vsej Slo-veniji oprte na takih in podob-nih dokaznih temeljih. Tudi s to obsodo morajo naši narodni delavci seznaniti ameriško javno mnenje, da se bodo laški zločini pokazali pred vsem svetom v vsej svoji nagoti.

"Bazovica."

POSTOPANJE Z VOJNIMI UJETNIKI.

V starih časih se ni prizana-shalo vojnim ujetnikom. Vojna je bilo klanje vseh. Z napred-kom civilizacije je prenehalo klanje vojnih ujetnikov. Stari Rimljani so spoznali gospodar-sko vrednost vojnih ujetnikov in držali so jih kot sužnje. V arednjem veku so zagotovili fevdalni mogotci izpuščati voj-ne ujetnike proti odplačilu de-narja ali zemljišča. Kasneje so začeli držati ujetnike kot talce za jamestvo, da varno povrnejo ujetniki iste dežele. Vedno pa je bilo postopanje napram ujet-nikom kruto in brezobzirno in niso imeli nikakih pravic.

Stvari so začeli zboljšati te-kom preteklega stoletja. Konč no se je leta 1869 sklical med-narodna konferenca v Haagu, kjer je bila prvič ustanovljena gotova vrsta pravil o postopa-nju z vojnimi ujetniki. Kas-nejše konference so dodale raz-na pravila. Končno je prišlo do Genevske konference l. 1929. Vsled teh mednarodnih spora-zumov je postopanje z vojnimi ujetniki pod zaščito mednarod-nega prava, kajti večina važ-nejših narodov je podpisala te pogodbe.

Današnja brezobzirnost total-ne vojne grozi obstoju teh pra-vil. Po nacističnem naziranju so civilisti ki izdelujejo orožje,

Ponudila o postopanju z voj-nimi ujetniki s strani oboje so različna. V Italiji postopajo z angleškimi ujetniki precej čedno. Greki in Jugoslovani pa so bili podvrženi krutemu postopanju. Tudi Naciji postopajo z angleškimi ujetniki jako škrobno, napram Poljakom, Ra-tem in celo napram nekaterim Francozom kruto in brezobzir-no. Poljaki se seveda največ trpeli. Pod pretvezo, da Polj-ake ni več, smatrajo, da so Pol-jaki izven zaščite mednarod-nega prava.

Japonci niso nikdar podpisa-li Genevskega pakta, pač pa so po Pearl Harborju izjavili, da bodo postopali po pravilih te pogodbe. V kolikor se tiče a-meriških ujetnikov, se vidi, da postopajo v tem zmisla. Da-gnalo se je pa za krutost na-pram Holandcem in Angličanom. Kar se tiče Kitajcev, proti ka-terim Japonska vodi napadalno vojskovanje že toliko let, se

(Nadaljevanje na 4. str.)

PO VELIKEM POŽARU V BOSTONU

Gasilci odnašajo mrtlice izpod razvalin zabavisa, ki ga je vwpelil požar, v katerem je zgorelo 490 ljudi.

Najnovejša izdaja splošno znane slovenske korčnice

SOLDIERS ON PARADE

(MLADI VOJAKI)

Priredil za

PIANO HARMONIKO

Jerry W. Koprivšek

Cena 40 centov

Naročila lahko pošljite na

Slovenic Publishing Co
216 W. 18th St., N. Y. C.

Islandski ribič

ROMAN — Spisal PIERRE LOTI

28

To je bilo njegovo imetje, ki se je imelo sedaj javno prodati — kakor zahteva to postava, kadar kdo umre — vsa obleka, vse, kar je imel na tem svetu.

Mornarji so se radovedno gnetli krog teh vreč; na krovu bolniške ladje se kaj takega dovajlj pogosto pripeti, tako da ni to nič nenavadnega. In potem so tudi na tej ladji tako malo poznali Silvestra.

Pretipavali so njegove pletene jopiče, srajce in modro pisane nogavice ter jih kupovali za neznatno ceno, dočim so drugi kupci v šali glasno ponujali velike vsote.

Prisla je vsta na majhno leseno škaflo, ki je bila za Silvestra tolike vrednosti. Čenili so jo na petdeset krajcarjev. Vzeli so bili iz nje pisma in vojno medaljo, da bi pokazali to dvojico njegovi družini. Toda ostal je še v njej zvezek pesmic, knjiga Konfucija, nit, gumbi in šivanke, ki mu jih je bila dala previdna babica na pot, da bi si včasih kaj popravil in zašil.

Potem sta bili dani na ogled dve majhni Budhovi sohi, kateri je vzel Silvester v neki pogodi, da bi ju podaril Marjetici. Držali so se tako komično, da so se morali mornarji na glas zasmejati, ko so ju ugledali. Niso se smejali morda zato, ker so bili premalo čuteči, temveč iz gole nepremišljenosti.

Slednjič sta bili prodani še obe vreči, in novi lastnik je takoj izbrisal Silvestrovo ime ter zapisal na njegovo mesto svoje.

Ko je bilo vse končano, so bila tla skrbno pometena, da bi ne ostal na njih kak prašek ali kakla nitka, ki je padla med prodajanjem iz rok.

In mornarji so se vrnili veselo k svojim papigam in opicam.

Ko se je nekega dne v prvi polovici junija vrnila stara Ivonna domov, so ji povedale sosedice, da jo je iskal nekdo od mornariškega komisarijata. Gotovo zaradi vnuka, toda to je ni prav nič oplašilo. V družinah pomorščakov imajo mnogokrat opraviti pri "inkripitiji". Ona, ki je bila hiša, žena mati in babica pomorščakov, je poznala ta urad že skoro šestdeset let. Brezdvomno so jo klicali zaradi njegovega premeščenja na "Kirko," morda tudi kaj zaradi plače. Vedela je, kaj se spodobi za gospoda komisarija, ter se primerno oblekla. Vzela je boljše obleko in avto ter odšla okrog dveh popoldne na pot.

Stopala je z drobnimi koraki dokaj hitro po ozkih obrežnih stezah proti Paimpolu. Bilo ji je vendar nekoliko tesno pri srcu, kajti že dva meseca ni dobila pisma od Silvestra.

Šla je tudi mimo svojega starega kavalirja, ki je sedel na vratih. Zadnja zima ga je bila zelo pobrala.

"No, lepa sosedica — kadar vam drago saj veste — se ni treba nič ženirati." Imel je še vedno v mislih mrtvaško kredo.

Veselo junjsko življenje se je smehljalo krog nje. Po skalnatih višinah ni bilo nikjer drugega nego golo bodičje z zlatorumenimi cvetovi; toda v nižavah, zavarovanih proti ostrim morskim vetrovom, je bilo ves polno lepega mladelega zelenja, po mejah je cvetela trnjolica, visoka trava je širila prijetel vonj. Toda stanka ni videla ničesar od vsega tega, hitela je dalje, upognjena pod težo tolikih dolgih let, ki so šla mimo nje in ki so se ji zdela sedaj kratka kakor dnevi.

Krog temnih, pol razpalih koš so rastle rože, nageljni in lekvoje in vse tja po slamatih, z mahom porastlih stebrah je bilo polno malih ovčev, po katerih so se podili prvi beli metuljčki. Pomlad v tej domovini Islandeev je bila skoro brez ljubezni, in lepa, ponosna dekleta, ki so stala tu pa tam sanjajo na vratih so obračala svoje rjave in modre oči tja v daljavo, v nedogledno daljavo. Tam so bili mladi fantje, ki so vzbujali v njihovih sreih otožnost in hrepenenje, tam so ribarili na daljnem severnem morju.

Ali bila je vendar pomlad, mehka, sanjava pomlad z lah-nim brečkanjem mušle in vonjem mladega rastlinja.

In vse to brezumno življenje se je smehljalo krog stare babice, ki je hitela, kolikor so ji dopuščale noge, da izve smrt svojega zadnjega vnuka. Že se je blizal oni strašni trenutek, ko izve, kaj se je pripetilo tam daleč na kitajskem morju. Šla je tiho žalostno pot, ki jo je zasledil Silvester v trenutku svoje smrti in ki mu je iztisnila njegove zadnje grenke solze. Videl je svojo staro dobro babico, ko je stopala proti Paimpolu, da izve njegovo smrt.

Čisto razločno jo je videl na tej poti. Stopala je hitro, pokoncu in svojim majhnim rjavim šalom, z dežnikom in svojo veliko avto. In ta prikazen ga je dvignila na postelji, da se je zvijal silne bolesti. Rdeče tropično sonce pa ki se je veličastno potapljalo v morje, ga je gledalo skozi odprta vrata, kako umira.

Samo to je bilo drugače, da si je on predstavljal takrat v svoji zadnji viziji to starkino pot v dežju, dočim se je danes smejala vesela pomlad, kakor v ironiji.

Ko se je približala Paimpolu, se je čutila bolj vznemirjeno ter pospešila še bolj korake.

In tu je sedaj v sivem mestu, hitela po ozkih graničnih ulicah, razsvetljenih od bleščečega solnca, pozdravljajoč druge starke, svoje visticine sedeče pri oknih. Začuden se povprašujejo:

"Kam gre neki tako hitro v pražnji obleki, ko je vendar delavnik?"

Gospoda komisarija ni bilo v pisarni. Njegov pomagač majhno, grdo človeče, staro kakih petdeset let, je sedel za mizo. Za ribiča je bil premladen, zato je šel v šole ter presedel sedaj vse svoje dni na istem stolu, oblečen v pisarniški jopič, ter čakal po papirju.

Ko mu je povedala svoje ime, se je dvignil počasi, važno, ter izvlekel nekaj zapечатih stvari.

Bilo jih je precej. Kaj naj to pomeni? Izpričevala, zapечатeni papirji, mornarska knjižica, vsa porumenela od morja in vse to je dišalo kakor po smrti.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

KREMELJ—JEDRO MOSKVE

V Kremlju je sedaj zaradi malo počakati, dokler mu stravoje z Nemčijo zelo živo, ker se vrše stalna posvetovanja.

Moskovski Kremelj pa ni običajen grad, kakor mnogi mislijo, temveč celo mesto v mestu. To je utrjeno jedro moskovskega mesta. Stari moskovski carji so si tu na gričih gradili svoje sijajne palače in cerkve. Spomini na Ivana Groznega, Borisa Godunova in na stoletja staro zgodovino, so se ohranili tu do današnjega dne. Peter Veliki pa, ki je gledal v nove čase, si je svoj sedež postavil drugam. Ob bregovih Neve si je zgradil zapadnjaško prestolnico. Šele po boljševiški revoluciji je postal Kremelj spet sedež vlade. Skoraj vse vodilne sovjetske osebnosti so prebivale sploščka v njem. Kremelj so ljudstvu zaprli. Cerkevni zvoniki so utihli, carski orli so izginili s kremeljskih stolpov, nadomestili so jih z zlatimi sovjetskimi zvezdami. A tudi te zvezde se odločilnim tozom niso videli dovolj lepe.

Ob 20 letnici boljševiške revolucije so jih nadomestili z rdečimi ogromnimi zvezdami iz tisočev uralskih poldraguljev, ki jih ponoči od zntraj razsvetljuje elektrika. Da bi se od vročine ne razpočile, so jih opremili z ptebnimi hladilnimi napravami.

Veliko, belo Odršenikovo cerkev ob vznožju Kremlja so kot znano, razstrelili. Kjer je stala nekoč ponosna katedrala, je videti danes le gradbeno zemljišče. Tu se bo dvigala nekoč ogromna palača. Njene temelje so že položili, veliki žerjavi in železni nosilci opozarjajo, da se prične šele delo nad zemljo.

Kremeljsko mesto obdaja 2 kilometra dolg opečni zid z veroneskim vencem, kakor si ga je izmislil gradbenik carice Katarine, Italijan Bastelli. Kremeljsko obzidje gre deloma ob bregu reke Moskve in ima višino štirinadstropne hiše, kakšnih dvesto metrov. Pet velikih vrat prekinja rdeči pas zidu, toda dvojce vrat je danes stalno zaprtih, le tri vežejo notranjost Kremlja z zunanjim mestom. Če greš okoli Kremlja, boš opazil, da ga obdajajo razmeroma tihe ulice. Na obali Moskve so odstranili čestno železnico, ki je drdrala nekoč mimo. Onkraj reke se dviga sivo, visoko poslopje. To je stanovanjsko poslopje sovjetske vlade, kajti ljudske poverjenike so med tem preselili vse iz Kremlja, kjer ima samo Stalin med vladnimi pisarnami, cerkvenimi muzeji in vojašnicami svoje stanovanje.

Glavni vhod v Kremelj je danes na ogromnem Rdečem trgu. To so bivša Odršenikova vrata. Nekeč ni smel nihče skozi ta vrata, ne da bi se odkril, kajti nad vhomom je bila Kristova podoba, ki so ji pripisovali čudežne moči. Danes te počibe seveda ni več. Če hoče kakšen avto sovjetske vlade ali kakšen drugi skozi ta vrata noter, ali ven, mora najprvo

INVESTIRAJTE V AMERIKO

Amerikanci ne malo znajo za ona notranja gibanja, ki so pri-mižno telam minulih 12 let gonila Japonsko v vojno. Amerikanci so že videli udejstvovanja japonskega militarizma, niso znali pa, kakšne skupine ljudi in kako čimtelji so mu dajali smer. Posebna vrednost Biosove knjige je ta, da razlaga, kako je bilo delovanje treh skupin, ki so tvorile takorekoč podzemno japonskega patriotizma. Te so "mladi častniki" v vojski, takozvana patriotska društva in zločinci, ki izvršujejo nečedne nakane teh društev.

Upor mladih častnikov proti njihovim predstojnikom se je pojavil l. 1936, ko so nekateri izmed njih privedli svoje čete v poslopje poslanske zbornice in v druge vladne sedeže, da

KUPIJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS & STAMPS

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsaga skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladišče svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globokočinske in jezer, dolgotrajnejših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in višnost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

SEDAJ
40 centov
PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Naročite pri:
Slovenic Publishing Company
216 WEST 16th STREET
NEW YORK, N. Y.

tam ulovijo in umorijo, toliko visokih dostojanstvenikov Japonske, kolikor so jih mogli najti. Njihova svinja, kakor je ob-ravnava končno razgrnila, je bila siloma odpraviti civilno vlado in vresničiti vojaško kontrolo nad deželo. Kot so trdili jih je gnetilo nezadovoljstvo s kapitalistično kontrolo dežele in želja "očistiti" politično življenje naroda. Kar so zares hoteli, je bilo izbrisati same ostan-ke parlamentarne vlade in položiti gospodarsko in politično kontrolo v roke vojaštva, na-videmno poklanjajoč se teoriji božanskega in vsemogočnega cesarja, ki dejanski bi bil njihov vojaški kasta.

Mr. Bias jasno pokazuje, da za gibanjem, da se to doseže, niso šli na Nemško za vzgled, marveč so posegli nazaj v fevdalno Japonsko, v katerem cesar je bil puha figura pod kon-trolo vojaške kaste. Mr. Bias ki opisuje razne obravnave teh mladih častnikov, pokazuje, ka-ko so terorizirali svoje pred-stojnike in priganjali vlado v smer stalno bolj aktivne boje-vitosti.

Številni patriotskih društev na Japonskem, ki vsa so bila na-gnjena napram teroriziranju vlade, da se spravi na pot vo-jaških priboritev, in način, ka-ko so ta društva vzhajala in za-hajala, je nekaj, kar dela pre-glavice Biasu samemu. Iz njih pa prihaja na površje figura smehljajočega se, bradastega

nemega Japonca po imenu To-yama, patriarha vse zaloge pa-triotov, čaščen kot velik mož od svojih pristašev, ki ima baje strahovit vpliv na vlado, dasi se vedno drži v ozadju.

Najmanj čudne izmed vse te vrste "patriotov" so gange, ki se proti plačilu bavijo s politi-čnim umorstvom. Mr. Bias opi-suje, kako so se iste zgodovins-ko razvile iz smih delavcev, ki so stvarili svojih mogočnih fev-dalnih gospodov nosili v letnih procesijah v Tokio iz njihovih grajsčin.

Biasova knjiga ima svoje hi-be v sestavljanju, kakor da je prehitro spravljal skupaj razne posebne članke. Nudi pa naj-boljši vpis, ki je do sedaj na razpolago, o onem patriotskem podzemlju, ki je potom ubijstva najbolj liberalnih voditeljev Daljnem Istoku.

V PROSLAVO PREDSEDNI-KOVEGA ROJSTNEGA DNE.

Da se rojstni dan predsedni-ka Roosevelta 30. januarja čim slovesneje obhaja, je odbor National Foundation for Infan-tile Paralysis sinoči sklical zbo-rovanje zastopnikov tujezjež-nih listov v Biltmore hotelu v New Yorku.

Nathan H. Seidman, predse-dnik Inter-Racial Press in ravnatelj odbora Foundation Fo-reign Press je predstavil E. A. Powersa, ravnatelja za Greater New York in Beverly Kelly-a,

ravnatelja za publiciteto, ki je povdaril važnost letošnje kam-panje proti otroški paralizji.

Powers je rekel, da je po-trebno, da se proti otroški pa-ralizji bori vsak Amerikaneec, tukaj rojen, ali pa priseljenec, da kampanja proti otroški pa-ralizji podpirajo, kolikor more-jo.

Kelley je rekel, da za letošnjo kampanjo pripravljajo knjigo, v kateri bodo izvršeni članki, ki so jih objavili tujezježni li-sti glede pobijanja otroške pa-ralize. Ta knjiga bo izročena predsedniku Rooseveltu za nje-gov rojstni dan.

V svojem zaključnem govoru je Seidman pozival tujezježne liste, da naj pokažejo, da za-stopajo milijone lojalnih Ame-rikancev, ki so se še vsakikrat odzvali klicu naroda v kaki po-trebi.

IZŠEL JE
**SLOVENSKI
KOLEDAR**
ki ga je izdalo uredništvo
"AVE MARIA"
v LEMONT, ILL.

Koledar ima bogato in zelo zani-mivo vsebino; članke o Jugosla-viji in mnogo slik.

CENA 75 CENTOV

Naročite pri: "AVE MARIA"
P. O. Box 608, Lemont, Ill.